

Vindicació del vers

MELCION MATEU

Miquel Bezares, *El convers*.
Premi de poesia Miquel de Palol 2003.
EDICIONS 62 / EMPÚRIES.
Barcelona, 2004.

Hi ha en la poesia catalana actual una tremenda confusió entre el que per naturalesa des de fa molt de temps són dos oficis distints: el del poeta (o escriptor de versos) i el del recitador (rapsode, joglar o digueu-ne com vulgueu). Hi ha poetes que reciten molt bé, com n'hi ha que saben cuinar o fins i tot tocar el piano. I n'hi ha, potser la majoria, que no reciten tan bé com escriuen: què hi farem, en aquesta vida és difícil excel·lir en dues coses alhora. Aquesta reflexió ve a tomb perquè el present llibre és això: una vindicació del vers com a unitat escrita, en contraposició a la reivindicació de l'oralitat del vers que trobem sovint, com li és propi, en molts recitals i fins i tot, moltes vegades –potser massa–, en mitjans impresos.

No deu ser del tot casualitat que els dos darrers llibres de poemes de Miquel Bezares (Llucmajor, 1968) incloguin la paraula *vers* en el seu títol (*Versllum*, de l'any 2000, i *El convers*, que ens presenta ara). Els versos que escriu Bezares són també versos per escoltar, però per escoltar amb els ulls. Una mica com allò de la *différence* de Derrida: la seva *diferència* és només perceptible sobre la pàgina escrita, on la tipografia esdevé tan significativa com el ritme o la rima o més. Es tracta d'un camí poc explorat en la tradició catalana (encetat per Junoy i Papasseit) i en general marginat de les poètiques que formen part de l'*establishment* literari. En el cas de Bezares, però, i a diferència dels primers avantguardistes catalans, la disposició tipogràfica sobre la pàgina no té una finalitat estrictament mimètica, sinó que proposa dispersions de sentit anàlogues, però no equivalents, a les que es poden aconseguir per procediments estrictament fonètics. Millor que explicar-ho, mostrar-ho, amb els versos del poeta i narrador mallorquí:

, tors sorrenc,parpell
a estremida,ll
avi assedegat,genoll
nafrat,orell
a sensibilíssima,

El convers continua, doncs, la trilogia iniciada amb *Versllum*. Es tracta, en aquest cas, d'un poemari format per dues seccions simètriques de 27 poemes cadascuna, titulades *Introvèrsia* (novament el mot incorpora la paraula *vers*) i *El convers*, com el mateix títol del llibre. La proposta de Bezares arrenca del *modernist* nord-americà e.e. cummings i es podria dir que és, en la forma, una iniciativa comparable a la de Susan Howe i Charles Bernstein en la poesia nord-americana, i paral·lela si es vol –per citar un exemple de la seva mateixa fornada– a la de la valenciana Maria Josep Escrivà (un cognom que –casualment?– novament evoca l'escriptura). En el cas d'aquests joves autors en llengua catalana cal assenyalar que es troben amb una dificultat no gens negligible: com molts poetes de primera línia de la modernitat, e.e. cummings no té cap llibre traduït al nostre idioma, la qual cosa vol dir, simplement, que la seva proposta no ha estat incorporada a la nostra llengua literària, i la feina està per fer.

Diari AVUI - 17 de juny 2004